

DET BEDSTE VED AT LÆSE ER AT BLIVE OVERRUMPLET

Det bedste ved at læse er at blive overrumplet. Som da jeg i sommeren 2000 var i New York på ferie og satte mig ned på den lokale café og læste Paul Austers "City of Glas" fra *New York Trilogien*. Stor var overraskelsen, da det gik op for mig, at hovedpersonen Quinn netop bevægede sig rundt i den selvsamme gade, hvor jeg boede og i denne stund sad på cafe! Det gav både en følelse af at glide ind i fiktionen og forstærkede beskrivelsen af Quinns oplevelse af at fare vild såvel i den labyrintiske og spejlagtige storby – som i sig selv.

De største læseoplevelser for mig er dem, hvor bøgerne rammer både hjerne og hjerte på samme tid. Og det gør Austers bøger ligesom bøger af Haruki Murakami, der får mig til at tænke og mærke tingene på samme tid. Den lille perle *Sønden for grænsen og vesten for solen* af Murakami viser gennem en helt særlig tone, det enkle sprog og indhold på en både smuk og smertefuld måde de fatale valg, som afgør et menneskes liv. Det er en af de romaner, der viser mig, hvem jeg kunne have været, hvis jeg ikke tilfældigvis havde mødt en bestemt person, eller jeg havde valgt anderledes på et tidspunkt i livet. På den måde kan litteraturen sætte vores egen livshistorie i et nyt lys og påvirke den måde, vi fortæller vores historie på.

Som barn slugte jeg den ene bog efter den anden, i en lænestol i stuen eller ude i haven frem for – ligesom mine brødre – at deltage i det pulserende liv på den store gård, hvor jeg voksede op. Det, jeg læste, satte spor, men jeg delte ikke mine læseoplevelser ret meget med andre mennesker. I dag læser jeg sjældent en bog uden at tale om den med andre bagefter. Og den udvikling tror jeg ikke, jeg er alene om! Mens man tidligere holdt sine læseoplevelser i et personligt rum, spørger man i dag – sat på spidsen – sine venner på Facebook, hvad de læser. Og når man har læst en bog, kaster man måske selv sin læseoplevelse i cirkulation, går i dialog med andre om den på de sociale medier eller på Litteratursiden. Når en bog har fået mig til at forstå en sammenhæng, som jeg ikke forstod før, kan jeg finde på at spørge andre mennesker omkring mig, om bogen også har givet dem et nyt blik på nogle ting. På den måde finder der langt flere samtaler om bøger sted i dag end tidligere, og det får samtidig bøgerne til at sætte sig bedre fast i erindringen.

Så hvis det havde været på min rejse til New York sidste år, at jeg blev overrumplet af at sidde i hjertet af Austers New York, havde jeg nok straks postet det på Facebook og delt min stærke oplevelse med andre. Dengang tilbage i 2000 var der ikke noget, der hed Facebook. Men nu har jeg delt min oplevelse her, med jer.

Lise Vandborg, chefredaktør Litteratursiden.dk